

ALKMAAR LUTHERSE KERK KERSTAVONDVIERING

24 DECEMBER 2020
en KERSTMORGENVIERING
25 DECEMBER 2020

“kerstmis en dan daarna toch weer Egypte”

In verband met richtlijnen RIVM om niet buiten de toegestane duur van de viering te geraken zijn sommige onderdelen komen te vervallen. De liederen worden onder voorbehoud gezongen door een aantal mensen voor in de kerk op afstand van 5 meter van de eerste rij.

Orgelspel

Welkom: Van harte welkom.

Wij zijn hier bijeen in de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

Genade zij u en vrede. Amen

Gebed

Lied 467

1 Nu syt wellecome, Jesu, lieve Heer
Gij komt van al zo hoge, van alto veer.
Nu syt wellecome van de hoge hemel neer.
Hier al op dit aardrijk, syt gij gezien nooit meer.
Kyriëleis

2 Herders op den velde hoorden een nieuw lied,
dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet.
'Gaat aan gene straten en gij zult Hem vinden klaar.
Bethlem is de stede, daar is 't geschied voorwaar.' Kyriëleis.

3 Wijzen uit het Oosten, uit zo verren land,
zij zochten onzen Here met offerand.
Ze_offerden ootmoediglijk mirr', wierook ende goud
te_eren van dat kinde, dat alle ding behoudt. Kyriëleis.

Woorden ter voorbereiding: Zo zijn wij dan naar hier gekomen, met een heel kleine groep mensen vanuit de lock-down, ieder met zijn/haar gedachten rondom de vreemde tijd die we meemaken en dit jaar hebben meegemaakt en rondom kerstmis. Hoe zit u/ je hier? Dat er ruimte in ons mag ontstaan om het feest te vieren van deze nacht. Laten we een moment stil zijn en dan zingen:

1 Zal er ooit een dag van vre-de,

zal er ooit be - vrij-ding zijn

voor wie wor-den dood-ge - zwe-gen

le - vens-lang ge - bro-ken zijn?

6 Zoals sterren mensen melden
dat geen nacht te donker is
zal een kind ons komen redden
dat het licht der wereld is.

Gebed: Lieve God laat ons niet alleen verlängen naar licht, een kind, vrede, maar ook vurig hopen op de *vervulling* ervan in onze wereld. Amen.

Zoals de profeet het aanzegt in het nu te horen vers uit **Jesaja 9: 5** 'Een kind is ons geboren een zoon is ons gegeven. De heerschappij rust op zijn schouders. Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman, Goddelijke held, Eeuwige vader, Vredevorst' **en in de minder bekende verzen uit Jesaja 19: 18, 22-24:** 'Op die dag zullen er 5 steden in Egypte zijn waar men de taal van Kanaan spreekt. Eén ervan zal 'Stad van de zon' genoemd worden. De Heer zal de Egyptenaren slaan en hen helen; zij zullen naar hem terugkeren; hij zal hun gebeden verhoren en hen genezen. Op die dag zal er een weg lopen van Egypte naar Assyrië. Dan zullen de Assyriërs naar Egypte komen en de Assyriërs naar Egypte en samen zullen ze de Heer dienen. Op die dag zal Israël zich als derde bij Egypte en Assyrië voegen, tot zegen voor de hele wereld.'

3 (op Kerstavond, vervalt op kerstmorgen)

Stille nacht, heilige nacht!

Vreed' en heil wordt gebracht

aan een wereld, verloren in schuld;

Gods belofte wordt heerlijk vervuld.

Amen, Gode zij eer!

Amen, Gode zij eer!

Lezing uit Lucas 2 (vertaling: bijbel in gewone taal)

'In die tijd werd er een bevel van keizer Augustus bekend gemaakt. Hij wilde alle inwoners van het Romeinse rijk laten tellen. Het was de eerste keer dat dit gebeurde. Het was in de tijd dat Quirinius de provincie Syrië bestuurde.

Iedereen moest geteld worden in de plaats waar zijn familie vandaan kwam.

Daarom gingen alle mensen op reis. Ook Jozef moest op reis. Hij ging van

Nazaret in Galilea naar Betlehem in Judea. Want hij kwam uit de familie van

David, en David kwam uit Betlehem. Maria zou met Jozef gaan trouwen, en ze

was zwanger. Toen Jozef en Maria in Betlehem waren, werd het kind geboren.

Het was Maria's eerste kind, een jongen. Zij wikkelde hem in een doek, en

legde hem in een voerbak voor de dieren. Want er was voor hen nergens plaats om te slapen.

⁸ Niet ver daarvandaan brachten herders de nacht door in het veld, ze hielden

de wacht bij hun kudde. ⁹ Opeens stond er een engel van de Heer bij hen en

werden ze omgeven door het stralende licht van de Heer, zodat ze hevig

schrokken. ¹⁰ De engel zei tegen hen: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed

nieuws brengen, dat het hele volk met grote vreugde zal vervullen.....'.

Vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de messias, de

Heer. ¹² Dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een pasgeboren kind

vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.' ¹³ En plotseling voegde

zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees met de woorden:

Eer zij God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.'

Orgelspel naar Eer zij God in onze dagen (KERSTAVOND)

Orgelspel naar Hoor de eng'len zingen d'eer (KERSTMORGEN)

onder voorbehoud afgesloten met couplet 1 (voorzangers)

Meditatie: Kerstmis en dan daarna toch weer Egypte

Deel 1 de prent van 'de engel van de geschiedenis' is van Paul Klee

Het verhaal houdt bij de engelen en daarna de herders niet op. Ze gaan naar Jeruzalem en dan gaat het volgens het evangelie van Matteus zo verder.

¹Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. ²Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.'

³Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. ⁴Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. In

Betlehem in Judea,' zeiden ze tegen hem (...)' ⁷Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij

zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, ⁸en

stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.' ⁹Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. ¹⁰Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde.

¹¹Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Marja, zijn moeder. Ze wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre.

¹²Nadat ze in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

¹³Kort nadat zij op die manier de wijk genomen hadden, verscheen er aan Jozef in een droom een engel van de Heer. Hij zei: 'Sta op en vlucht met het

kind en zijn moeder naar Egypte. Blijf daar tot ik je weer roep, want Herodes is naar het kind op zoek en wil het ombrengen.’ Tot zover uit Matteus.

De prent is de vlucht naar Egypte door Rembrandt van Rijn

Omdat Herodes woedend is dat de magiërs niet terugkeren naar hem laat hij alle jongetjes tot en met twee jaar ombrengen. Hiermee wordt het kerstverhaal een mooi verhaal in een ijskoude verpakking. Net als het vaccin tegen het coronavirus?

Orgelspel: we luisteren naar de melodie van: *O Kerstnacht schoner dan de dagen, hoe kan Herodes het licht verdragen, dat in uw duisternis blinkt en wordt gevierd en aangebeden? Zijn hoogmoed luistert naar geen reden, hoe schel die in zijn oren klinkt.*

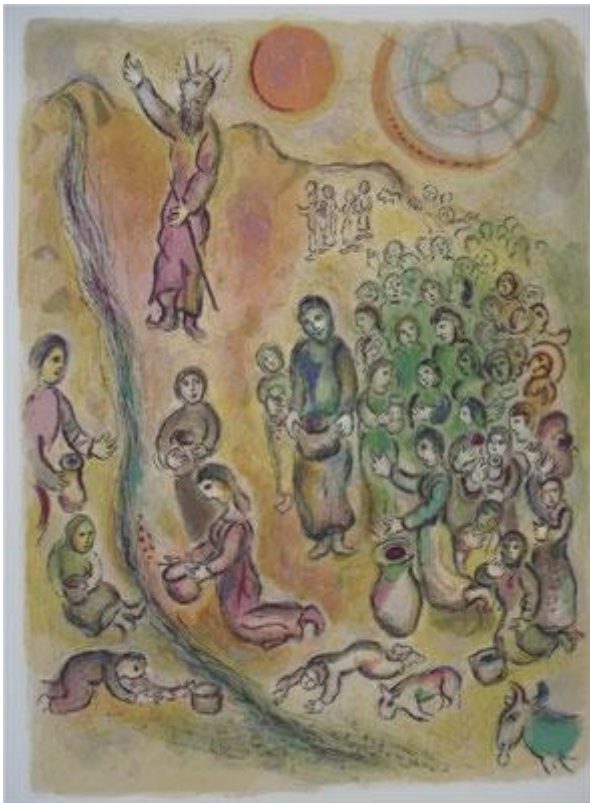
Deel 2

Ze vluchten naar Egypte. Omdat ze geen enkele andere kant op kunnen. En omdat de verhalenverteller wil aansluiten bij een ánder verhaal. Bij ál die andere verhalen over Egypte. Verhalen die nu misschien veel mensen niet meer kennen, maar toen en lang daarna tot niet zo lang geleden wel.

Het verhaal van de dromenkoning Jozef, die door zijn broers in een put werd gegooid, werd gevonden en verkocht en uiteindelijk de onderkoning van de farao van Egypte werd. Egypte als toevluchtsoord. Want in de Nijldelta was er overvloed aan voedsel. Er kon volop brood worden gebakken en er waren overal dadelpalmen en dieren. Maar toen Jozef vergeten was, mochten de nakomelingen niet alleen brood bakken, maar moesten ze enorm veel stenen bakken, tichelen, dag in dag uit, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. En dan komt het verhaal van Mozes, die net als Jezus bij zijn geboorte ontsnapt aan een kindermoord. Mozes werd gered doordat hij in een biezen mandje in de rivier werd gelegd en gevonden werd door de dochter van de farao. Mozes zal de zeer gewilde, maar uitgebuite nakomelingen van Jozef weggeleiden uit Egypte, dwars door de woestijn naar een plek waar het goed is om te

wonen. Onderweg zal er hoe zwaar en onvrij het daar in Egypte ook was, in de woestijn vele malen worden terugverlangd naar de vleespotten van Egypte. Egypte roept dus niet alleen de associatie op met angst en ellende, maar ook met toevluchtsoord en heerlijkheden.

Het is logisch dat Maria en Jozef naar Egypte vluchten en voor de verteller van het evangelie die bijna een eeuw later in Antiochië zijn verhaal componeert wanneer de tempel van Jeruzalem inmiddels is verwoest is het een vondst dat in de profetie van Jesaja al wordt aangekondigd dat de zoon uit Egypte zal worden geroepen. Voor Matteus wordt Jezus zo de nieuwe Jozef, de nieuwe

Mozes, niet perse als vervanging maar meer om aan te geven, kijk hier heb je de 'the story of his life'.

Het leven van Christus, van de Joden en van alle mensen.

Telkens moet vanuit een al dan niet bestaand Egypte door een woestijn naar een goede plek worden uitgekeken.

Is dat ook jouw story of your life, jouw verhaal van je leven?

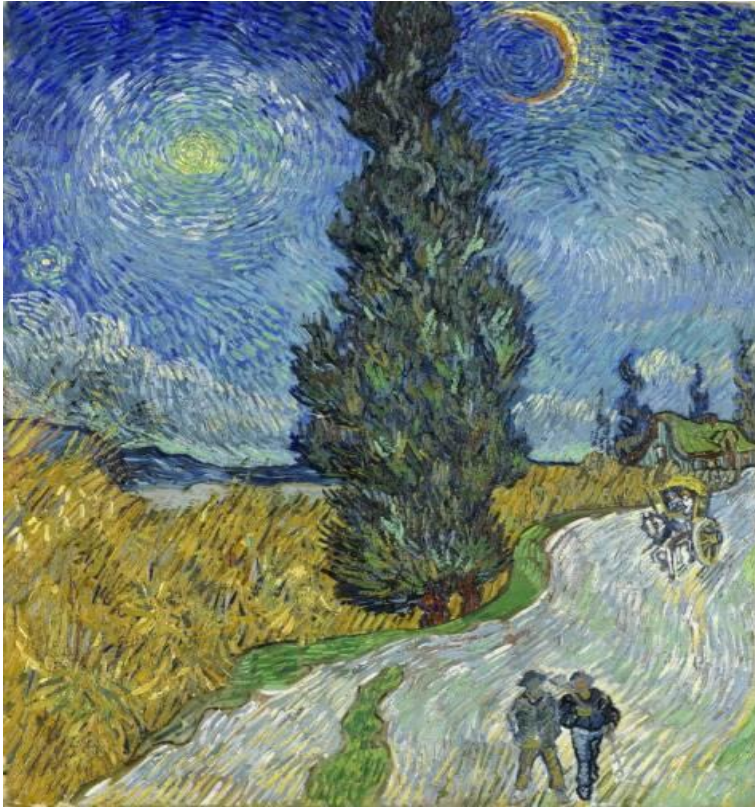
Hoe ouder je wordt hoe vaker je in je eigen leven patronen ontdekt, die telkens terugkeren. En als je nog ouder wordt blijven die niet beperkt tot je eigen leven, maar vaak kun je die terugzien bij die je voorgingen. Zowel in je familie of bij die na jou

komen in je familie als in je omgeving, de plek waar je woont, de geschiedenis en de vooruitzichten van de wereld waarin je leeft.

De prent van de uittocht is van Marc Chagall

Orgelspel lied 168 When Israel was in Egypt's land, let my people go

Deel 3 Het is apart om te ontdekken waar de geschiedenis van jezelf of van de wereld om je heen ergens zit in dat verhaal van Egypte, woestijn en het goede land. Als je even terugdenkt aan tweeduizend jaar geleden in de tijd van Augustus dan worden allemaal obeliskken uit Egypte gehaald en neergezet in de

wereldstad Rome. Keizer Augustus beschouwt zichzelf als de vredesvorst en maakt van de obelisk afkomstig uit de stad van de zon, Heliopolis, een enorme zonnewijzer. Op zijn verjaardag 23 september reikt de schaduw van de bol die bovenop de obelisk is geplaatst tot het midden van het vredespark. Dat zegt natuurlijk wel wat van deze keizer, die zich in het goede land waant en voor wie de woestijn voornamelijk de logistieke operatie van de obelisk betref. Wil de

echte vredesvorst opstaan? *Is de prent een groene obelisk van Vincent van Gogh?*

Kerstmis leek even ook het goede land te zijn met de engelen en de herders. Daarna was er toch weer eerst Egypte. De woestijn moet nog komen. Zal het goede land ooit bereikt worden of zien mensen het alleen zoals Mozes uit de verte? En in je eigen leven, zit je in Egypte, in de woestijn of in het goede land?

En onze samenleving dan, onze wereld met een pandemie en een ernstige klimaatverandering? Getuige de patronen blijft niets ooit hetzelfde. Daarom houd moed, vrees niet en denk aan Maria die je voorging. Amen. *De prent is een lachende madonna uit Ljubljana*

Laten we daar bij stilstaan en luisteren naar het Magnificat van Maria **(KERSTAVOND)**

Magnificat 'Lof-zang van Marie' (Der Fluyten-Lusthof) van Jacob Van Eyck (1590-1657): door Raphael Schulte fluit en Pieter Rynja orgel

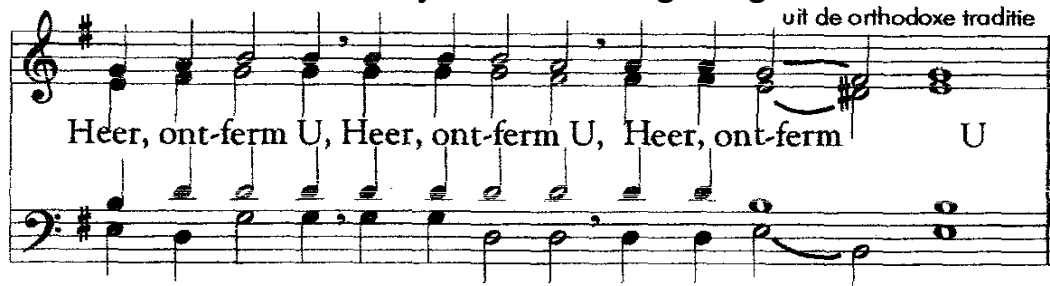
De foto is van een beeld door Guy Reid in de St Matthewkerk in Londen

(KERSTMORGEN) orgelspel

Voorbeden met heel zachtjes of binnenin gezongen Heer ontferm U

uit de orthodoxe traditie

Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U

The image shows a musical score for an organ piece. It consists of two staves, a treble clef on top and a bass clef on the bottom. The key signature has one sharp (F#). The melody is written in the treble clef and the accompaniment in the bass clef. The lyrics 'Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U, Heer, ont-ferm U' are written below the treble staff. The text 'uit de orthodoxe traditie' is written above the treble staff.

Slotlied

1 Nu daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

2 De duisternis gaat wijken
van d'eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

3 Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal:
Hij komt de volken troosten,
die eeuwig heersen zal.

Zegen

De prent is van de schilderes Lucy D'Souza

Viering kerstmorgen 10 uur alhier (opgave vooraf bij de uitgang)

Viering 27 december vervalt

(Mocht u aan de uitgang nog iets willen bijdragen, dan gaat dat naar het kerkelijk onderhoudsfonds)

Aan de kerstavonddienst werkten mee:

orgelspel: Pieter Rynja; fluit: Raphael Schulte; liturgen: mw Hannah Wiebenga diaken, mw Inge Poser en ds Yvonne Bos

Aan de kerstmorgendienst werkten mee:

orgelspel: Ronald van der Veen; liturgen: mw Hannah Wiebenga diaken, mw Inge Poser en ds Yvonne Bos